

قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ژاپن درباره کمک و همکاری متقابل اداری در امور گمرکی

1404/2/1

شماره 6033/168

جناب آقای دکتر مسعود پزشکیان

رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره 129069/59432 مورخ 1400/10/20 مطابق اصل یکصد و بیست و سوم (123) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ژاپن درباره کمک و همکاری متقابل اداری در امور گمرکی» مصوب 1404/1/17 مجلس شورای اسلامی به شرح پیوست ابلاغ می شود.

رئیس مجلس شورای اسلامی - محمدباقر قالیباف

1404/2/6

شماره 17045

وزارت امور اقتصادی و دارایی

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست «قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ژاپن درباره کمک و همکاری متقابل اداری در امور گمرکی» که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یک هزار و چهارصد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ 1404/1/27 به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره 6033/168 مورخ 1404/2/1 مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

با توجه به اصل یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اجرای مفاد موافقتنامه منوط به انجام تشریفات مندرج در ماده (15) موافقتنامه یاد شده می باشد.

رئیس جمهور - مسعود پزشکیان

قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ژاپن

درباره کمک و همکاری متقابل اداری در امور گمرکی

ماده واحد - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ژاپن درباره کمک و همکاری متقابل اداری در امور گمرکی مشتمل بر یک مقدمه و هجده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره - در اجرای این قانون و اصلاحات بعدی آن، رعایت اصول هفتاد و هفتم (77)، یکصد و بیست و پنجم (125) و یکصد و سی و نهم (139) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ژاپن

درباره کمک و همکاری متقابل اداری در امور گمرکی

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت ژاپن، که از این پس به عنوان «طرف های متعاقد» نامیده می شوند؛ با توجه به اینکه تخلف از قوانین گمرکی به زبان امنیت عمومی و منافع اقتصادی، مالی، اجتماعی، فرهنگی، تجاری و سلامت عمومی کشورهای متبوع آنها می باشد؛

با توجه به اینکه قاچاق مواد مخدر، مواد روانگردان، سلاح، مواد منفجره، مواد شیمیایی، زیست شناختی (بیولوژیکی) و هسته ای، تشکیل دهنده خطری برای سلامت عمومی و جامعه است؛

با در نظر گرفتن اهمیت حصول اطمینان از تعیین دقیق حقوق گمرکی و سایر مالیات های جمع آوری شده در واردات یا صادرات و همچنین حصول اطمینان از اجرای صحیح اقدامات راجع به ممنوعیت ها، محدودیت ها و اقدامات واریسی (کنترلی) توسط گمرکات آنها؛

با تشخیص نیاز به همکاری بین المللی در زمینه موضوعات مربوط به اجرا و اعمال قوانین گمرکی کشورهای متبوع خود؛

با توجه به موافقتنامه های بین المللی حاوی ممنوعیت، محدودیت و اقدامات ویژه جهت اعمال پایش (کنترل) نسبت به کالاهای خاص؛

با اعتقاد به اینکه اقدام علیه تخلفات گمرکی می تواند با همکاری بین گمرکات آنها به نحو مؤثرتری صورت بگیرد؛ و

با در نظر گرفتن توصیه نامه شورای همکاری گمرکی درباره کمک متقابل اداری مصوب 14 آذر 1332 (5 دسامبر 1953)،

در موارد زیر توافق نمودند:

ماده 1

تعاریف

از لحاظ این موافقتنامه:

الف - «گمرک» در جمهوری اسلامی ایران یعنی گمرک جمهوری اسلامی ایران و در ژاپن یعنی وزارت دارایی؛

ب - «قوانین گمرکی» یعنی قوانین و مقررات قابل اجرا و اعمال توسط گمرکات حاکم بر واردات، صادرات، عبور، انبارداری و جابه جایی کالاها و قرار دادن کالاها تحت رویه های گمرکی دیگر از جمله اقدامات بازدارنده، محدودکننده یا واریسی (کنترلی) کالاهایی که در صلاحیت گمرکات باشند؛

پ - «تخلف گمرکی» یعنی هر گونه نقض یا اقدام به نقض قوانین گمرکی؛

ت - «قلمرو گمرکی» یعنی قلمرو کشور هر طرف متعاقد که در آن قوانین گمرکی آن کشور جاری است؛

ث - «اطلاعات» یعنی هرگونه داده، اسناد، گزارش ها یا سایر مکاتبات طرف های متعاقد؛

ج - «مأمور» یعنی هر مأمور گمرک یا مأمور سایر نهادهای دولتی که توسط گمرک تعیین شده است؛

چ - «شخص» یعنی هر شخص حقیقی یا حقوقی؛

ح - «گمرک درخواست شونده» یعنی گمرکی که از آن درخواست کمک می شود؛ و

خ - «گمرک درخواست کننده» یعنی گمرکی که درخواست کمک می کند.

ماده 2

دامنه شمول موافقتنامه

- 1- طرف های متعاقد از طریق گمرکات مربوطه خود در جهت حصول اطمینان از اجرای صحیح قوانین گمرکی و جلوگیری، تحقیق و مبارزه با تخلفات گمرکی طبق مفاد این موافقتنامه، به یکدیگر کمک ارائه خواهند نمود.
- 2- طرف های متعاقد باید تلاش های مشترکی را برای ساده سازی و هماهنگ سازی رویه های گمرکی از طریق گمرکات مربوطه خود به انجام برسانند.
- 3- این موافقتنامه باید توسط طرف های متعاقد طبق قوانین و مقررات لازم الاجرا در هر کشور و در حدود منابع در دسترس گمرکات مربوط آنها اجرا گردد.
- 4- مفاد این موافقتنامه تأثیری بر حقوق و تعهدات طرف های متعاقد به موجب هرگونه موافقتنامه بین المللی دیگر نخواهد داشت.

ماده 3

کمک متقابل

- 1- گمرکات، به ابتکار خود یا بنا به درخواست، از طریق تبادل اطلاعاتی که به اطمینان از اعمال صحیح قوانین گمرکی و پیشگیری، تحقیق و مقابله با تخلفات گمرکی کمک می کند به یکدیگر کمک خواهند نمود.
- 2- هر یک از گمرکات به ابتکار خود یا بنا به درخواست، اطلاعات در دسترس در خصوص فعالیت هایی که ممکن است منجر به تخلفات گمرکی در قلمرو گمرکی کشور طرف متعاقد دیگر شود، به آن گمرک ارائه خواهند کرد.
- 3- اگر هر یک از گمرکات ملاحظه نماید که اطلاعات در دسترس که مربوط به تخلفات گمرکی شدید است می تواند اقتصاد، بهداشت عمومی، امنیت عمومی یا سایر منافع حیاتی کشور گمرک دیگر را شدیداً به مخاطره اندازد، باید در صورت لزوم این اطلاعات را در اختیار گمرک دیگر قرار دهد.

ماده 4

کمک بنا به درخواست

- 1- گمرک درخواست شونده، بنا به درخواست، اطلاعات زیر را به گمرک درخواست کننده ارائه خواهد نمود:
الف - آیا کالاهای وارد شده به قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست کننده به طور قانونی از قلمرو گمرکی کشور درخواست شونده صادر شده است؛
ب - آیا کالاهای صادراتی از قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست کننده به طور قانونی به قلمرو گمرکی کشور درخواست شونده وارد شده است؛ و
پ - آیا کالاهای عبوری از قلمرو گمرکی کشور یکی از گمرکات که مقصد آن قلمرو گمرکی کشور گمرک دیگر است، به طور قانونی عبور نموده است.
- 2- اطلاعات ارائه شده به موجب بند (1) این ماده باید، بنا به درخواست، شامل رویه های گمرکی مورد استفاده برای ترخیص کالاهای موضوع درخواست باشند.

ماده 5

نظارت ویژه

- گمرک درخواست شونده، در صورت درخواست، باید اطلاعات زیر را، در حدود منابع در دسترس خود، به گمرک درخواست کننده ارائه و نظارت ویژه را بر آنها داشته باشد:
- الف - افرادی که برای گمرک درخواست کننده معلوم شده است در داخل قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست کننده مرتکب تخلف گمرکی شده اند یا مظنون به انجام آن هستند، به خصوص کسانی که به داخل و خارج از قلمرو گمرکی کشور درخواست شونده تردد می نمایند؛

ب - کالاهای در حال حمل یا در انبار که توسط گمرک درخواست کننده به عنوان مظنون به قاچاق به قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست کننده اعلام شده است؛

پ - وسایل حمل و نقلی که استفاده از آنها در ارتکاب تخلف گمرکی در داخل قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست کننده برای گمرک درخواست کننده معلوم شده یا سوء ظن استفاده از آنها وجود داشته باشد؛

ت - اماکنی که برای گمرک درخواست کننده معلوم شده جهت ارتکاب تخلف گمرکی، در قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست کننده، مورد استفاده قرار گرفته یا سوء ظن استفاده از آن ها وجود دارد.

ماده 6

شکل و محتوای درخواست های کمک

1- درخواست های کمک به موجب این موافقتنامه باید به صورت مکتوب به زبان انگلیسی باشد. این درخواست ها باید به همراه اطلاعاتی باشد که برای اجابت درخواست ها مفید به نظر می رسد. در مواقعی که شرایط ایجاب می کند، درخواست شفاهی می تواند انجام بگیرد و پذیرفته شود، اما باید بلافاصله به صورت مکتوب تأیید شود.

2- درخواست های کمک به موجب بند (1) این ماده شامل اطلاعات زیر خواهد بود:

الف - گمرک درخواست کننده؛

ب - ماهیت رسیدگی هایی که در خصوص آن درخواست انجام شده؛

پ - موضوع و دلیل درخواست؛

ت - اسامی و نشانی اشخاص مرتبط با درخواست، چنانچه شناخته شده باشند؛ و

ث - شرح مختصری از موضوع تحت بررسی و عناصر قانونی دخیل.

3- اطلاعاتی که به موجب این موافقتنامه ارائه می گردد، به طور مستقیم بین مأموران تعیین شده توسط گمرکات متبوع آنها مکاتبه خواهد شد مگر اینکه در این موافقتنامه به گونه دیگر مقرر شده باشد.

4- هر گونه سند همراه درخواست برای کمک به موجب این موافقتنامه باید تا حد لزوم به زبان انگلیسی ترجمه گردد.

ماده 7

حضور مأموران گمرک درخواست کننده در قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست شونده

1- گمرک درخواست شونده می تواند به مأموران گمرک درخواست کننده اجازه دهد در موقع انجام تحقیق توسط گمرک درخواست شونده در قلمرو آن حضور داشته باشند.

2- حضور مأموران گمرک درخواست کننده در قلمرو گمرکی کشور درخواست شونده باید فقط در نقش مشاوره ای بوده و مشمول شرایط و مقررات مقرر توسط گمرک درخواست شونده باشد.

3- در زمان حضور مأموران گمرک درخواست کننده با رضایت و با رعایت شرایط تعیین شده توسط گمرک درخواست شونده در قلمرو گمرکی آن کشور، این مأموران می توانند:

الف - از طریق مأموران گمرک درخواست شونده در دفاتر گمرک درخواست شونده، در مورد اسناد، سوابق و سایر داده های مربوطه مشورت نمایند؛ و

ب - تصویر اسناد، سوابق و سایر داده های مربوطه را تهیه نمایند.

4- هنگامی که مأموران گمرک درخواست کننده در قلمرو گمرکی کشور گمرک درخواست شونده حضور دارند باید در هر زمانی قادر به ارائه مدارکی دال بر هویت و صلاحیت رسمی خود باشند. آنها نباید لباس متحدالشکل (یونیفرم) بپوشند یا اسلحه حمل نمایند. آنها مسئول هرگونه تخلفی خواهند بود که مرتکب می

شوند. آنها تا حدی که قوانین و مقررات داخلی کشور گمرک درخواست شونده مقرر کرده است، از همان حمایت مقرر برای مأموران گمرک آن برخوردار خواهند بود.

ماده 8

استفاده از اطلاعات و محرمانگی

1- اطلاعاتی که به موجب این موافقتنامه دریافت می شود فقط برای اهداف مندرج در بند (1) ماده (2) این موافقتنامه باید مورد استفاده قرار گیرد. اطلاعات یادشده نباید برای مقام های دیگر ارسال گردد مگر اینکه گمرک ارائه کننده اطلاعات صریحاً به طور کتبی استفاده آن را توسط مقام های دیگر تصویب کرده باشد.

2- گمرک دریافت کننده اطلاعات، می تواند با وجود جمله دوم بند (1) این ماده، اطلاعاتی را که طبق این موافقتنامه دریافت نموده در اختیار سازمان های مجری قانون مربوطه کشور خود قرار دهد که این سازمان ها می توانند این اطلاعات را تحت شرایط مذکور در اولین جمله بند (1) و بند (3) این ماده و نیز ماده (9) این موافقتنامه استفاده نمایند، مگر این که گمرک ارائه کننده اطلاعات به گونه دیگری اعلام نماید.

3- هر یک از طرف های متعاقد باید محرمانه بودن هرگونه اطلاعات دریافت شده به موجب این موافقتنامه را حفظ نموده و حداقل همان سطح حفاظت و محرمانگی همان نوع اطلاعات به موجب قوانین و مقررات کشور گمرک ارائه کننده اطلاعات را فراهم نماید، مگر اینکه گمرک ارائه کننده اطلاعات، به افشای این اطلاعات رضایت دهد.

4- مفاد بندهای (1) تا (3) این ماده نباید مانع استفاده یا افشای اطلاعات تا حدی گردد که در قوانین و مقررات کشور گمرک دریافت کننده اطلاعات تعیین شده است. گمرک دریافت کننده اطلاعات باید، در هر زمان ممکن، به گمرک ارائه دهنده اطلاعات، اطلاع قبلی در خصوص افشای مزبور بدهد.

ماده 9

رسیدگی کیفری

1- اطلاعات ارائه شده از گمرک یک طرف متعاقد به گمرک طرف متعاقد دیگر به موجب این موافقتنامه نباید توسط طرف متعاقد اخیر الذکر در رسیدگی کیفری انجام شده توسط دادگاه یا قاضی مورد استفاده قرار گیرد.

2- با وجود بند (1) این ماده، وقتی که یکی از طرف های متعاقد قصد استفاده از این اطلاعات در رسیدگی کیفری انجام شده توسط دادگاه یا قاضی را داشته باشد، گمرک آن طرف متعاقد باید موافقت کتبی گمرک طرف متعاقد دیگر که اطلاعات را ارائه نموده از قبل اخذ نماید.

3- گمرکی که قصد دارد موافقت کتبی گمرک طرف متعاقد دیگر را طبق بند (2) این ماده از قبل اخذ نماید، به ابتکار خود یا بنا به درخواست، می تواند اطلاعات مرتبطی که جهت اخذ این موافقت کتبی مفید به نظر می رسد را در اختیار گمرک ارائه کننده اطلاعات قرار دهد.

4- هیچ یک از مفاد این ماده نباید مانع از ارائه درخواست اطلاعات توسط یک طرف متعاقد از طرف متعاقد دیگر از طریق مجاری سیاسی (دیپلماتیک) یا سایر مجاری مقرر طبق قوانین کشور طرف متعاقد دیگر گردد.

ماده 10

استثنائات

1- در مواردی که گمرک درخواست شونده یک طرف متعاقد ملاحظه نماید که کمک به موجب این موافقتنامه می تواند حاکمیت، امنیت، نظم عمومی یا سایر منافع اساسی آن کشور را به مخاطره اندازد یا باعث افشای اسرار صنعتی، تجاری یا حرفه ای در قلمرو گمرکی آن کشور گردد، طرف متعاقد مذکور می تواند از ارائه این کمک مضایقه یا خودداری نماید یا ارائه این کمک منوط به رعایت برخی شرایط یا الزامات ارائه گردد.

2- چنانچه گمرک درخواست کننده در صورت دریافت درخواست مشابهی از سوی گمرک درخواست شونده قادر به اجابت آن درخواست نباشد، باید این واقعیت را در درخواست خود مورد توجه قرار دهد. برآوردن چنین درخواستی به صلاح دید گمرک درخواست شونده خواهد بود.

3- گمرک درخواست شونده می تواند از ارائه کمک به این دلیل که در تحقیق جاری، از جمله تحقیق توسط سازمان های مجری قانون مربوطه و تعقیب یا رسیدگی قضایی خللی ایجاد می کند خودداری کند. در این صورت گمرک درخواست شونده برای تعیین اینکه آیا می توان ارائه کمک را موکول به هر گونه قیود و شرایطی نمود که گمرک درخواست شونده ممکن است ضروری بداند، با گمرک درخواست کننده مشورت خواهد کرد.

ماده 11

همکاری فنی

گمرکات، در صورت لزوم و اقتضا، در زمینه های پژوهش، توسعه و آزمایش رویه های جدید گمرکی و کمک ها و شیوه های اجرائی، فعالیت های آموزشی مأموران گمرک و تبادل کارکنان بین خود همکاری خواهند نمود.

ماده 12

اجرای درخواست ها

1- گمرک درخواست شونده باید کلیه اقدامات متعارف جهت اجرای درخواست کمک به موجب این موافقتنامه را به انجام برساند.

2- چنانچه یک درخواست کمک قابلیت اجرا نداشته باشد، گمرک درخواست کننده باید سریعاً با ارائه بیانیه دلایل رد یا تعویق درخواست، از این موضوع مطلع گردد. اطلاعات مربوطه که ممکن است برای گمرک درخواست کننده برای پیگیری بعدی درخواست مفید به نظر برسد را می توان همراه بیانیه ارسال کرد.

3- در مواردی که گمرک درخواست شونده، مقام ذی ربط جهت برآوردن درخواست کمک نباشد، می تواند سریعاً درخواست را به آن مقام ذی ربط که وظیفه ای به پاسخ دادن به این درخواست ندارد انتقال دهد.

ماده 13

هزینه ها

1- هزینه های صرف شده در اجرای این موافقتنامه، بر عهده طرف های متعاقد مربوط خواهد بود.

2- چنانچه برای اجرای درخواست کمک، هزینه های ماهیتاً زیاد و غیرمتعارف مورد نیاز بوده یا باشد، طرف های متعاقد به منظور تعیین قیود و شرایطی که به موجب آن درخواست اجرا و همچنین روشی که به موجب آن هزینه ها تقبل خواهد شد، با یکدیگر مشورت خواهند کرد.

ماده 14

اجرای موافقتنامه

1- کلیه مشکلات یا اختلاف ها در ارتباط با تفسیر یا اجرای این موافقتنامه باید از طریق مذاکرات دوجانبه بین طرف های متعاقد حل و فصل شوند.

2- ترتیبات تفصیلی به منظور اجرای این موافقتنامه، در صورت نیاز، بین گمرکات طرف های متعاقد منعقد خواهند گردید.

ماده 15

لازم الاجرا شدن

طرف های متعاقد یکدیگر را به صورت مکتوب از طریق مجاری سیاسی (دیپلماتیک) از انجام تشریفات داخلی مربوط خود که برای لازم الاجرا شدن این موافقتنامه ضرورت دارد، مطلع خواهند نمود. این

موافقتنامه در سی امین روز پس از تاریخ دریافت اطلاعیه مؤخر لازم الاجرا خواهد شد.

ماده 16

فسخ

1- این موافقتنامه برای مدت زمان نامحدود منعقد شده است. اما هر یک از طرف های متعاقد می تواند آن را در هر زمان با ارائه اطلاعیه کتبی به طرف متعاقد دیگر از طریق مجاری سیاسی (دیپلماتیک) فسخ نماید. فسخ 90 روز پس از تاریخ اطلاعیه فسخ به طرف متعاقد دیگر نافذ خواهد شد.

2- هرگونه کمک های جاری در زمان فسخ، به هر ترتیب، طبق مفاد این موافقتنامه تکمیل خواهند شد.

ماده 17

اعمال قلمروی

این موافقتنامه در قلمرو گمرکی دو کشور اعمال خواهد شد.

ماده 18

بازنگری

1- طرف های متعاقد می توانند به منظور بازنگری این موافقتنامه، بنا به درخواست، با یکدیگر ملاقات کنند.

2- طرف های متعاقد در هر زمان، با توافق متقابل کتبی از طریق مجاری سیاسی (دیپلماتیک)، می توانند این موافقتنامه را اصلاح کنند. اصلاحات به موجب همان شرایط مقرر در ماده (15) این موافقتنامه لازم الاجرا خواهد شد.

در گواهی مراتب بالا، امضاکنندگان زیر که به طور مقتضی از طرف دولت های متبوع خود مجاز شده اند، این موافقتنامه را امضا کرده اند.

این موافقتنامه در تهران در تاریخ 31 مرداد 1400 هجری شمسی برابر با 22 ماه هشتم سال 3 ریوا و 22 اوت 2021 میلادی، در دو نسخه به زبان های فارسی، ژاپنی و انگلیسی تنظیم شد که هر سه متن از اعتبار یکسان برخوردار می باشد. در صورت هرگونه اختلاف در تفسیر، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف دولت ژاپن

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و هجده ماده که گزارش آن توسط کمیسیون اقتصادی به صحن علنی تقدیم شده بود، پس از تصویب در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و چهارصد و چهار مجلس، در تاریخ 1404/1/27 به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - محمدباقر قالیباف